

Asia: VN/21414/2021

Hallituksen esitys valtion palveluiden saatavuuden ja toimintojen sijoittamisen perusteista annetun lain ja julkisen hallinnon yhteispalvelusta annetun lain 2 §:n muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

1. Valtion palveluiden saatavuuden ja toimintojen sijoittamisesta annetun lain 5 b §:ssä säädettäisiin viranomaisen palveluaikojen riittävästä tasosta ja valtioneuvoston asetuksella eräiden palveluiden vähimmäistasosta erilaisissa toimipaikoissa. *Käykö valtion palveluiden saatavuuden ja toimintojen sijoittamisen perusteista annettuun lakiin ehdotetun 5 b §:n (riittävät palvelut) ja asetuseronnoksessa säädettyjen vähimmäispalveluaikojen suhde esityksestä selväksi?*

-

2. *Miten ehdotettu sääntely soveltuu edustamaanne viranomaiseen tai hallinnonalaan? Johtaisiko esitys edustamaanne viranomaisen tai hallinnonalan palveluaikojen välittömiin muutospaineisiin ja resurssien uudelleensuuntaamiseen?*

-

3. Tulisiko asetusehdotuksen mukaista toimipaikkaperusteista viranomaisjako tai eri ryhmiin kuuluvien toimipaikkojen vähimmäispalveluaikojen muuttaminen? Miten ja millä perusteella?

-

4. *Ovatko edustamaanne viranomaisen/hallinnonalan palveluaikojen muutospaineet niin mittavia, että viranomaisen olisi syytä rajata asetuksen soveltamisalan ulkopuolelle asetuksen 1 §:ssä? Onko erityislainsäädännössä hallinnonalaanne/edustamaanne viranomaista koskeva poikkeus aukiolosäätelyistä?*

-

5. *Miten riittävästä palveluajasta huolehdittaisiin, jos valtion palveluiden saatavuuden ja sijoittamisen perusteista annettua lakia ja lausunnolla olevia vähimmäispalveluaikojen ei noudatettaisi hallinnonalallanne/edustamassanne viranomaisessa?*

-

6. Mahdollistaisiko 5 b § edustamanne viranomaisen/hallinnonalan palvelutoiminnan kehittämisen?

-

7. Ehdotuksessa vähimmäispalveluaikoja koskevaa sääntelyä ehdotetaan valtioneuvoston asetuksen tasolla säädettäväksi. Tällöin vähimmäispalveluajat olisivat joustavasti uudistettavissa toimintaympäristön muuttuessa ja palvelutoiminnan kehittyessä. *Pidättekö tätä säädösteknistä ratkaisua hyvänä sillä edellytyksellä, että se täyttää perustuslain asettamat vaatimukset?*

-

8. Muuta

Uudenmaan liitto kiittää mahdollisuudesta tulla kuulluksi asiasta, ja toteaa, että lain tarkoitus on hyvä ja soveltamisala oikea.

On tarkoituksenmukaista, että asetuksella ei enää säädettäisi palvelujen kellonajoista vaan esimerkiksi niiden tuntien määrästä, joina henkilökohtaista palvelua tulisi vähintään olla saatavilla. Myös virastojen aukiolon sijasta siirryttäisiin käyttämään palveluajan käsitettä. Virasto päättäisi itse erilaisista palveluajoistaan vähimmäistuntimäärän mukaisesti tai sen ylittäen. Aukiolon tai palveluaikojen voidaan sanoa tässä mielessä vapautuvan, mistä syystä viranomaisen tiedottamisvelvollisuutta palvelujensa saatavuudesta ja palveluajoistaan sekä yhteispalvelun kautta saatavista palveluistaan terävöitettäisiin.

Niin ikään Uudenmaan liitto korostaa, että valtion fyysinen läsnäolo alueilla tulee perustua ensisijaisesti asukkaiden ja asiakkaiden tarvitsemien palveluiden ja viranomaistoiminnan järjestämisen tarpeeseen, vasta sitten muihin tavoitteisiin. Siksi on tärkeää varmistaa, että valtion toimipisteitä sijoitetaan sinne, missä on osaavaa työvoimaa, eikä olettaa osaavan työvoiman muuttavan alueille, joille valtion palveluja sijoitettaisiin tarkoituksena parantaa alueen elinvoimaa.

Uudenmaan liitto pitää hyvänä sitä, että valtakunnallinen suunnitelma laaditaan ja että sen tulee antaa pohja myös hallituskautta pidemmälle kehittämiselle. Suunnitelman tulee perustua hallinnonalat ylittävälle kokonaiskuvulle valtion palveluiden tarpeen ja saatavuuden, sekä yksikköjen ja toimintojen sijoittumisen tilasta. Samalla se pitää sisällään arvio palvelutarpeiden kehittymisestä.

Uudenmaan liitto pitää myös ehdotusta perustettavasta toimielimestä ja sen kokoonpanosta hyvänä. Toimielin kuulee maakunnan liittoja ja kuntaa suurempia itsehallinnollisia alueita. Liitot ja alueet saattavat olla hyvinkin erimielisiä koskien valtion toimintojen sijoittumista, joten satunnaisten maakuntien edustus toimielimessä on huonompi ajatus kuin se, että kaikkia maakuntia kuullaan tasapuolisesti.

Salmi Petra
Uudenmaan liitto - maakuntajohtaja Ossi Savolainen, kehittämisspäälikkö
Outi Ervasti